

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnih prejemnikih:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 78.

V Ljubljani, v torek, 7. aprila 1903.

Letnik XXXI

Ob učiteljskem shodu v Ljubljani.

Od vseh strani naše ljube dežele se boste vsipali jutri v belo Ljubljano. Vi, ki se trudite za našo ljubljeno mladino po lepi gorenjski strani, po oddaljenih dolenskih krajih in dolinah, na trdih kraških tleh naše Notranjske, sploh vsi, bodisi da ste nastavljeni po lepih mestih in trgih ali pa vrženi tja v najodročajše vasice in selišča v deželi, vsi boste prihiteli prvi dan velikonočnih počitnic v središče dežele pokazati svojo najbolj perečo rano, vsled katere boleha duševno in telesno toliko naših najboljših učiteljev s svojimi družinami, pokazati bedo, katero povzročujejo sedanjim razmeram pre-slabe plače.

Mi vas pozdravljamo. Mi odobravamo vaše stremljenje, izvirajoče iz resnične potrebe, ter vam iz vsega srca želimo obilnega uspeha!

Nečemo vas varati z obetanjem skorašnjega uresničenja vseh vaših želj, ki izvirajo iz potrebe. Do tja je še dolga, dolga pot! Padale bodo pač drobtine za drobtino, ki naj potolažijo prevelik glad, a predno dobite to, kar vam gre, bo treba še vztrajnega dela in trdega boja. A ne omagajte na tej poti! Tudi drugi stanovi se vedno bere v tem smislu. Od navadnega delavca do visokega uradnika ali bogatega tovarnarja se združujejo vsi, ki so si enaki po stanu, mišljenju, skupni potrebi in enakem stremljenju, v dosego gmotnih ciljev. Kaj drugega so vendar karteli, društva uradnikov, organizacije obrtnikov, kmetov in delavcev, kakor neka pot, ki jih vodi do bolj-šega gmotnega stanja in socialnega položaja. Seveda je razlika v tem, da kar je enim lahko, je drugim neizrekljivo težko, a vseh težav se ne sme ustrašiti oni, ki hoče doseči nekaj trajnega.

Vaše stališče ni baš prijetno. Z ago-spodarja vam je država, ki svobodno razpolaga z vašimi silami, ter dostikrat eksperimentira z vami kakor kak bakteriolog s kunci, si ne da kratiti svojih pravic, ki jih ima do vas, prav nič, toda vaše vzdrževanje, vaše plače je navalila kot velikansko breme deželam. To razmerje ni pravo in ni zdravo, kar čuti posebno učiteljstvo. Vaš absolutni gospodar ima zadržan mo-njiček za vas, a milostno dovoljuje deželam, da vas plačujejo, ki pa tudi ne smejo vzeti denarja tam, kjer bi hotele, kar se je tako lepo pokazalo na Češkem, kjer ni pu-stila visoko obdavčiti piva, da bi se plačalo učiteljstvo.

Za vaše stanje vas ne more nihče zavidati. Mnogi od vas pričakujejo rešitve od vlade. To je napačno. Vlada ima za vas pač razne drakonične ukaze, vam svobodno krati počitnice, vam nakloni lahko kake formalne stopinje, vam skoraj predpisuje, koliko besedij smete iz-pregovoriti v šoli v gotovem času itd., a denarja nima za vas. Vaše napačno naziranje vas je spravilo na usodno pot, da ima del učiteljstva uprte oči samo navzgor, da od tam pričakuje pomoči, a ondi, kjer je edina pomoč v materialni stiski, med ljudstvom, so pa izgubili trdna tla. Del učiteljstva in ljudstva sta se nekam odtujila.

Zato, da se komu izmed nas posreči zlesti v gorko okrilje vlade, pač se ni treba ozirati celemu stanu na vladu kakor na skrbno mater, kar v resnici ni, ker tiste, ki jih potrebuje, jih bo že poiskala, ampak treba je poiskati varna tla med ljudstvom, treba se je nasloniti na ljudstvo, med katerim živite, iz katerega ste izšli, od katerega pa vas je odtrgala neprimerna šolska in javna vzgoja. Največ so pa krivi tisti, ki so vas zaganjali v boj proti »klerikalizmu«. ki hočejo iz vas narediti »proti-duhovnike«. Mnogi izmed vas so zašli ter so se dali izkoriščati kot orožje v tem boju, a kakšen je bil uspeh? V tem boju ste pozabili na svoje stanovske interese. Namesto, da bi bili porabili obilno energijo za dosego svojih gmo-tnih in duševnih potreb, ste jo izgubljali v brezplodni agitaciji za sebične na-mene drugih.

Mnogi med vami so spoznali to, pa se otresli javnega terorizma ter se vrnil med ljudstvo, kjer služijo nesebično njego-vim idealom. In to je prav, to je po-trebno tem bolj, ker vas ljud-stvo plačuje, na katero ste takotestno navezani po svoji službi.

Nihče drugi vam ne more pomagati kakor ljudstvo.

Jutri boste zborovali v slogi kot stan. To zborovanje pa ne bodi začetek in konec vse akcije, ampak premišljeno nadaljujte to delo, razdelite si naloge, ki si jo boste po-stavili na tem shodu, pa zanesite agi-tacijo med ljudstvo. Naši po-slanci vam pojdejo na roko in za vaše poštene stanovske težnje vam je naše glasilo od-prto.

Nenaravno politično stanje v deželi ne more dolgo trajati. Tisti, ki s posledajimi močmi vzdržujejo tako stanje, bodo odne-hali ali bodo pa strti in potem pride doba mirnega, političnega razvoja in plodonos-nega dela ter čas, ko se bo moglo tudi za učiteljstvo kaj storiti.

Delujte in ne omagajte v borbi! Pa Bog blagoslovi vaše pošteno delo!

Zlobnost celjske „Domovine“.

S Štajarskega 2. aprila.

Nedavno se je, kakor ste že poročali, v narodnih bojih osivel duhovnik insultiral v celjskem Narodnem domu. Insultirali so ga nekateri, če tudi ne odlični, celjski „narod-njaki“. Takoj potem je prišla celjska „Do-movina“ s svojim besnim člankom proti ka-toliško-narodni stranki odnošno proti dr. Susteršiču in v prilog kranj-skim liberalcem! Pisan je članek popolnoma v znanem žargonu kranjskih li-beralcev in pisal ga je, tako vsaj trdi „Do-movina, »odlični rodoljub«. Celj-ska »Domovina« je v resnici popolnoma v rokah celjskih narodnih odvetnikov, toraj so ti za njeno pisavo odgovorni. Insultiranje duhovnika v „Narodnem domu“ — potem ta članek »Domovine«, to ni več slučaj, temveč vidi se siste-m. Simpatije celjskih »prvakov« do kranjskih liberalcev od nekdaj niso tajnost. Vendar so se doslej kolikor to-liko čuvali te simpatije preveč kazati v svo-jih političnih dejanjih. Iskali so neko slovo s katol. narodnjaki in jo vsled miro-

ljubnosti in iskrenega narodnega čustva du-hovščine tudi našli. Sedaj pa, zdi se, prišel je čas, ko mislijo krinko vreči proč in se odkrito zagnati v naročje dr. Tavčarja in Malovrha.

Svobodno jim!

Vsekako je značilno za njihov narodni ponos, če to storijo ravno sedaj, ko so kranjski liberalci razkrinkani, kako so pro-dajali slovenski značaj Jesenic in Tržiča; če to storijo baš eno leto potem, ko so ka-toliško-narodni Slovenci v držav. zboru, pod vodstvom Robiča in dr. Su-steršiča rešili celjsko gim-nazijo v zmagonosnem parlamentarnem boju, mej tem ko so kranjski liberalci takoj po zmagi izvršili baš v tej stvari najgrše narodno izdajstvo, kar ga slovensko ljudstvo od Dežmanovih časov sem pomni. Celjski prvaki so takrat sami javno protestirali zoper to postopanje kranjskih liberalcev — in sedaj, ko so kranjski liberalci Celju dodali še Tržič in Jesenice, sedaj lezejo v njihov tabor? Ali so tako hitro prišli na stališče Tavčar-Malovrhovo, da ne stoji narod-nost na prvem mestu, temveč libera-lizem, kakor ga ta dva razumeta, to je gonja zoper vero, cerkev, duhovščino!

Položaj je resen, dozorel je do odločilne točke.

Na nesramnost »Domovine« treba je odgovoriti. Pa ne s polemiko na njen članek — te vredeni, ker je prepodel, pre-nizek, prelažljiv in preneumen.

Odgovoriti je treba z de-janjem. In to dejanje je kratko rečeno: da se katol.-narodna stranka na Štajarskem samostalno or-ganizuje.

Za zdavna se v odličnih katoliško na-rodnih krogih na to misli. Toda doslej se je opustilo iz gole spravljalnosti. Katoliški narodnjaki niso hoteli storiti prvega koraka do nesloge. Sedaj so jih celjski liberalci odvezali od potrebe, storiti ta korak, kajti sami storili so prvi korak, ločili so se od štajarskega narodnega programa in vrgli se v naročje mejnarodnemu kranjskemu libe-ralizmu.

Toraj na delo! Skliče naj se shod ka-toliško narodnih zaupnikov štajarskih — n. pr. v Pragersko, ki leži v sruu Spod. Stajarja — izvoli naj se vodstvo stranke, ki bode za katoliško-narodne volivce odslej jedino merodajno v vseh političnih za-devah, in začnimo krepko delovanje po vsej deželi, v kolikor je slovenska, po vzgledu katoliško narodne stranke na Kranjskem. In celjski liberalci bodo kmalu, prav kmalu uvideli, da so — generali brez ar-made. Videli bodo, da ni nič lažje, nič bolj popularno mej našim poštenim kmet-skim narodom, nego degradiranje celjskih liberalcev od njihove namišljene in preten-dirane vlade nad spod. štajarskim sloven-stvom.

Liberalci hočejo — toraj bodi! Oni hočejo za vsako ceno vzdržati zveze s kranjskimi liberalci, če tudi so ti izdavnja že izdali vse slovenske interese v prid svojemu »liberalizmu« — mi katoliško-narodni Slovenci pa nočemo in ne poznamo nobenega stika z narodnimi izdajicami. Vzeti hočemo jasno, pošteno, odločno narodno in katoliško politiko na svoje lastne roke. Vsak pošten rodoljub nam je pri tem dobro došel. Tavčarji in Malovrhi so pa izključeni.

Gotov denar.

Dunaj, 4. aprila.

Avstrijska in ogrska vlada sta ta teden zbornicama predložili načrt zakona, ki do-loča, da naš papirnat denar dobi gotovo, zlato veljavo. Ta korak je svršetek zakona z dne 2. avgusta 1892, s katerim se je pri-čela uravnava valute.

Po domače bi rekli: Doslej je imel naš papirnat denar le prisilno veljavo, ki jo je dajal kredit države; ko pa stopi v veljavo novi zakon, je bankovec za 20 kron toliko vreden, ko 20 kron kovanega denarja v zlatu.

Avstro-ogrška banka je sicer že od leta 1901 prosto voljno izdajala zlat denar v promet; ko pa stopi v veljavo novi zakon, tedaj bode banka prisiljena vsak bankovec na zahtevo zamenjati za zlato. Seveda osta-nejo bankovci še vedno v prometu, ker ob-činstvo raje in priljubljene nosi v žepih in listnicah papirnat, nego zlat denar. Zato bode avstro-ogrška banka v smislu zakona izdala še za 160 milijonov novih bankovcev po 5 kron. Dalje bode banka izdala še za 64 mi-lijonov srebrnega denarja po 5 kron, da za-dosti potrebam prometa.

Vprašanje pa je: Ali so ta izplačila v gotovini ali v zlatu nujno potrebna?

V tem oziru so mnenja še jako raz-lična. Ogri zahtevajo z vsa silo, da se čim-preje uveljavi ta zakon, ker upajo s tem utrditi svoj denarni kredit, zboljšati svoje finance, seveda s kreditom avstrijske državne polovice, ki je v banki založila zlata 70 %, a Ogrska le 30 %.

To je vzrok, da je avstrijska vlada pre-vidnejša in v zakon sprejela določbo: Zakon stopi v veljavo z dnem cesarske naredbe. To se pravi: Vlada določi obvezni dan iz-plačil v zlatu tedaj, ko pride ugodni trenotek. Da to pojasnim, navedem sledeče:

Naš denar ima doslej za podlago sre-brno veljavo. Veljava srebra pa je jako pre-menljiva, negotova, vsled tega tudi vrednost, oziroma plačila blaga in dela. Mnogo stal-nejšo, trdnjšo veljavo ima zlato. Zato sta avstrijski in ogrski parlament že leta 1892 sklenila zakon, da se valuta vravna in s ča-som vpelje v državi zlata veljava. V zadnjih 10 letih je država nabavila toliko zlata in ga izročila avstro-ogrski banki, da je po-kril ves popirnat denar. Tako je banka do-volj močna in obresna mera je razmerno nizka in stalna. Reči smemo, da že imamo zlato veljavo, katero so v prvi vrsti zahte-vali veliki trgovci in industriji.

Novi zakon torej v istini ničesa ne pre-meni, toda za bodočnost more biti ta zakon velika nevarnost za državo. To je Avstrija pred l. 1866 že doživela. Ta mogoča nevarnost je senčna stran zakona.

Mogoče je namreč, da zlato, ki leži v avstro-ogrski banki, polagoma zgine iz dr-žave. Naša država ima večino dolgov na tujem. Ko bi ti upniki zahtevali izplačilo v zlatu, kar gotovo ni absolutno negotovo, potem bi morala banka zvišati obresno mero, da si ohrani zlato. To pa bi bil hud udarec za domačo produkcijo, ne le za ve-liko industrijo in trgovino, ampak tudi za obrtnike in delavce. Denar bi bil dražji, a blago in delo cenejša. Upniki države, Rot-šildi in drugi denarni baroni, bi si seveda veselja merciali roke, dolžniki pa, to je v prvi vrsti država in vsa produkcija, ti bi tr-peli škodo. In to je, kar mnoge straši, da se izjavljajo proti zakonu.

Dalje moramo uvaževati, da trgovina naše države peša. V trenutku nimam pri rokah števil, ki kažejo, da je naša trgo-vinska bilanca od leta do leta neugodnejša. Sicer številke še izkažejo aktivum, a ta se vedno manjša, to je: Vrednost tujega blaga, ki ga na leto dobi naša država, vedno raste, a ne v isti meri vrednost našega blaga, ki ga izvažamo čez mejo. Torej mi moramo v inozemstvo več plačati nego dobimo.

Isto velja o vrednosti prometnih papir-jev. Vsako leto mora naša država sprejeti več efektov, nego jih vrne. Ako pa dobimo obvezno izplačilo v zlatu, potem je denar le zlato. Naj nastane še vojska, n. pr. na Bal-

kanu, potem bodo ljudje kar drli k avstro-ogrski banki in njenim podružnicam, ter zahtevali zlato za papir. V nemirnih časih ima vsakdo raje zlato, nego papirnat denar. Posledica bi bila, kakor sem že gori omenil, zvišanje cene mere, denar bi bil dražji, in vse to breme bi padlo na produktivne stanove.

Dalje še ne vemo, ali in kako sklene naša država trgovinske pogodbe z vnanjimi državami, po katerih bodo mogoče ceniti naš bodočo trgovinsko bilanco.

To so varoki, da so razni krogi nasprotniki tega zakona. Krščanski socialci so včeraj sklenili, da bodo do zadnjega moža pobijali to zahtevo.

Tudi v poljskem klubu so odločni nasprotniki. Vse je mogoče, da vlada dobi večino za avstro-ogrsko pogodbo le tedaj, ako odloži na ugodnejšo dobo zakon glede gotovih izplačil. (Krono za dober prevod besede: Barzahlung! Op. por.)

Boj proti mladočeškemu klubu

nadaljujejo z vso silo gotovi radikalni na rodni voditelji. Posebno intenzivno delovanje razvija poslanec F. R. Minulo nedeljo je imel ta poslanec kar dva shoda, enega izmed njih v Českem Brodu. Prijemal je v prvi vrsti klubovega načelnika poslanca Pacaka in ministra Rezka ter označil sedanje klubovo taktiko kot katastrofo za češki narod. O ministru Rozku je mej drugim dejal, da v smislu Körberjeve politike razdvaja Čehe ter s tem vladi omogočuje, da vlada dalje proti Čehom. Temu je krivo po R. f. f. mnenju to, ker narod nima previdnega in zmognega voditelja. Dne 26. aprila vršeci se shod zaupnikov je dolžan v tem oziru na praviti red in klubu naročiti, naj deluje v smislu državno-pravnih zahtev. — Poslancu so konečno izrekli zaupanje in ga pozvali, naj obdrži mandat in nadaljuje v označenem smislu. — Tako se narod pripravlja na bližnji zaupni shod.

Narodni shod prepovedan.

Narodni shod, ki so ga hoteli sklicati na javnem mestu zagrebški meščani, na čelu jim dr. Derenčin, je redarstvena oblast zagrebška, kakor se nam javlja, zabranila z motivacijo, češ, da se je bati novih izgrediv in demonstracij na samem shodu, posebno pa še pri obhodu, ki ga je namerala meščanstvo prirediti po shodu po zagrebških glavnih ulicah. Zdaj se zabranjujejo po celem Hrvatskem shodi s takimi motivacijami, čeravno nimajo nobenega dokaza v rokah, kajti prvi zagrebški shod se je vršil mirno in brez vsakih demonstracij. Nameravani shod bi bil imel seveda poseben pomen, ker bi se bilo razpravljalo o ustavnih pravicah, ki se ravno zdaj najhuje gazijo, in o izključnej porabi hrvatskega jezika na Hrvatskem, kjer ga zdaj Mažari preganjajo iz skupnih uradov. Pokazalo bi se bilo tudi, da ni res, kar trdijo uradni časopisi, češ, da se udeležuje takih skupščin le otročarija in brezposelni svet, ne pa pravo meščanstvo. Ko bi bila oblast dovolila shod in obhod, bi se bili mažaroni prepričali, kako grdo lažejo. A oblast, ki je prepričana o čem drugem, ni hotela dati dovoljenja, da se pred svetom ne pokaže pravo stanje naših žalostnih in za današnji zistem sramotnih razmer.

† Knez Evstahij Sanguszko.

V Griesu pri Bolzanu na Tirolskem je umrl bivši deželni maršal v Galiciji, knez Evstahij Sanguszko. Bil je izvrsten človek, kateri si je pridobil spoštovanje vseh, ki so ga poznali. Bil je dober gospodar, ki je svoje gospodarstvo povzdignil do primeroma visoke stopinje. Bil je izvoljen v drž. zbor, pozneje je prišel v gosposko zbornico. Leta 1890 je bil imenovan za deželnega maršala, ko je odstopil grof Tarnowski. Cesarški namestnik je bil takrat grof Kazimir Bideń. Sanguszko se je udal popolnoma vladni politiki. V tem smislu je enkrat tudi jako ostro nastopil proti radikalnim elementom v Galiciji.

Zagrebških vseučilišnikov odgovor ogrskim dijakom.

Zagrebški vseučilišniki so sklenili na sobotnem shodu, da se odgovori ogrskim vseučilišnikom na fanatične napade z adresom, v kateri se bode dostojno in mirnim načinom oholel mladej gospodi v Budimpešti razjasnil odnosaj med Ogrsko in Hrvatsko, kakor je določen po jasnih postavah. V tej adresi se mora razjasniti, da Hrvati niso podložni Mažarom nego ž njimi ravnopravni ter da že sama pristojnost zahteva, da se ž njimi ravna kakor z zavezniki. Danes popoldne se bode razpravljalo o tej adresi v vseučilišni auli, in takoj po sprejetju se odpošlje v Budimpešto. — Ob enem je postavilo dijaštvo vseh zagrebških višjih šol memorandum z več sto podpisi, v katerem se izjavlja najostreje proti vsem strogim naredbam proti dijaštvu od strani vlade radi zadnjih demonstracij. Pritožujejo se radi splošnega zavora in pa radi odvzetih štípendij.

Izgrediv v Belemgradu.

Radi odredbe, ki jo je izdala beligradska policija, ki nalaga trgovskim pomočnikom, da morajo nositi službene knjižice, so hoteli isti v nedeljo demonstrirati proti temu, kar pa jim je prepredilo orožništvo. Demonstrantom so se pridružili tudi visokoločci. Ob soproadu z orožniki je bilo ranjenih več čseb. Na večer so se demonstracije ponovile in je došlo na lice mesta tudi konjenstvo, ki je radi izizvalnega vedenja dijakov tudi streljalo. Število ranjenih še ni znano. Izkazalo se je, da sta ona dva eskadrona konjenstva prišla na pozorišče šele potem, ko so orožniki že razpršili demonstrante. Vojaki so vseskozi streljali le slepo, da so prepredili nadaljno nabiranje ljudi. O polu noči je vladal popoln mir po vsem mestu. — Večina opozicijskih listov je bila zaplenjena radi poročil o zadnjih dogodkih Eden ranjenec, neki trgov. knjigovodja, je umrl vsled dobljenih ran. Število ranjenecv cenijo na 15 do 20 oseb. Demonstrantje so klicali: Živela armada!, kar je dokaz, da so ti dogodki tudi v zvezi z zadnjo krizo. Pri uredništvih vladnih listov so pobili okna.

Minister Pelletan proti kongregacijam.

Na nekem banketu, ki so ga ministru Pelletanu na čast priredili njegovi prijatelji, je minister obširno govoril o idealni revoluciji, katerim morajo Francozi ostati zvesti. To zvestobo morajo pa pokazati posebno s tem, da zatro vse kongregacije in kar mogoče enakomerno porazdele bogastva. Govorniku, ki je seve namigaval na „ogromna bogastva“ francoskih kongregacij, so navzoči burno ploskali, kar bi se pa gotovo ne bilo zgodilo, če bi bil govoril o razdelitvi bogastva židovskih milijonarjev à la Rothschild.

Velik štrajk na Nizozemskem.

Iz Amsterdamu se poroča z dne 6. t. m.: Minulo noč je bil po vsej deželi proglašen splošni štrajk vseh delavcev in železniških uslužbencev, nameščenih pri prevažanju oseb in blaga. Radi tega stražijo vojaki vse železniške drte, kolodvore in obrežja, pri katerih pristajajo trgovinske ladije. Nekega delavca, ki ni vedel o tem, da je proglašen štrajk in ki se na poziv vojakov ni ustavil, je ta ranil s samokresom. Železniška uprava odreja potrebno, da bodo železniški vlaki, ki prihajajo iz inozemstva in odhajajo v inozemstvo, mogli voziti pod varstvom vojakov.

Iz brzojavk.

Gališki namestnik zopet odstopa, oziroma zahtevajo njegov odstop. To pot je, kot javljajo, poljski klub tisti, ki zahteva premembo in si želi na njegovo mesto grofa Potockega. — Švicarski katoliški shod se pripravlja za letos. Osrednji odbor švicarskih katoličanov je povabil vsa katoliška društva, da se udeležijo posvetovanja v Lucernu. — Poljski »Sokolci« so povabili češke na skupen shod dne 28. in 29. julija. — Ruski Selanina. S tem naslovom so začeli maloruski kmetje izdajati list, bi bo branil njih poljedelske interese. List je pisan v krščansko socialnem smislu. — Prememba srbske ustave. V teku današnjega dne pričakujejo kraljevega odloka, s katerim se preminjajo nekatere ustavne določbe v zadevi senata, državnega sveta, kasacijskega dvora, volivn. sistema in časopisja. — Zveza mej Anglijo in Portugalom se je posebno naglašala v napitnicah kraljev Edvarda in Karola v Lizaboni. Korist so imeli menda od nje doslej le Angleži, posebno v Južni Afriki. — Zarota v Rusiji. V Rusiji so zasledili več tajnih zarot proti življenju ministrov. Oblastvom se je protičilo, da so prišla skoro vse zarotnike. — Kriza v Atenah. Kabinet je podal ostavko, ker je kralj odklonil zahtevo po vrhovnem nadzorstvu nad armado. Proti prestolonasledniku, ki zastopa nasprotno mnenje, so častniki priredili demonstracijo. — Umazana mešetarija. Glavni urednik pariškega lista »Petite« vkljub demantjem vzdržuje vest, da je Rochefortov svak Vervoort v imenu neke vplivne osebe ponujal kartuzianom vspešno pomoč za izposlovanje avtorizacije, če mu dajo en milijon frankov. — Revolucija na San Domingu. Predsednik republike Vaquez je porazil vstaše v dveurnem boju in je sedaj zapretil z napadom na glavno mesto, če se mu ne udajo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. aprila.

Sklicanje kranjskega deželnega zbora. Gospoda okolu »Naroda« brez laži ne more živeti. Ker ni sklican deželni zbor, hoče svojo krivdo naprtiti katoliško narodni stranki, ki je odločno za to, naj se rešijo v dežel. zboru zadeve, ki so ljudstvu koristne. Zato je naša stranka po svoji parlamentarni komisiji bila tudi za to, da se reši zadeva o vodovodu za Kranj in oko-

lo, da, š'a je kot ljudska stranka še dalje ter pristavila »in razni vodovodi«. Impertinentna laž je, ako »Naroda« trdi, da so se pogajanja razbila, ker »klerikalci niso hoteli, da bi Kranj dobil vodovod«. Kar se tiče dovolitve budgetnega provizorija, ni bilo nič sklepati, ker ima deželni odbor itak cesarjevo dovoljenje, in se je š'o samo za to, kake izjave stranke o tem podajo. Kako pravno stališče zavzema naša stranka napram temu dovoljenju, je itak znano. Krivda, da ne zboruje deželni zbor, torej prav nič ne zadene katoliško narodno stranke, pač pa liberalce, ki so hoteli pri tej priliki ušluti svoje strankarske in ne ljudske zadeve, kar v čerajšnji »Naroda« sam priznava. Katoliško narodno stranko bode vedno dobili pri delu za ljudske koristi in ljudstvo bode že pokazalo, da je deželni zbor za to tukaj, da rešuje ljudske zadeve, in ljudske metle naj se boje tisti, ki nimajo srca za ljudstvo in ki hočejo ljudstvo oškodovati.

»Narodov« napad na usmiljenke. Kakor je bilo pričakovati, »Narod« tudi požrtvovalno delujočim usmiljenkam ni prizanesel. V soboto jih je napadel s kopo — lažij, ki so se studile celo mnogim liberalnim pristašem. Upamo, da se bo od vodstva bolnice na te laži odgovorilo v javnem časopisju, ker menimo, da mora biti vodstvo pač tako pošteno, da brani krivično napadene usmiljenke. Mej drugim »Narod« tudi piše, da ima red usmiljenih sester na leto od 140 000 do 150 000 kron čistega dobička od deželne bolnice. Če pa pogledamo na poročilo dež. odbora z dne 24. feb. 1902 na deželni zbor (priloga štev. 28) najdemo pod št. V. režijskih stroškov, to je za hrano bolnikom in za režijo v bolnici proračunjenih — 125 000 kron. Pri tem znesku imajo tedaj usmiljenke 140.000 do 150.000 kron čistega dobička! »Erk äret mir Graf Oerindur diesen Zwiespalt der — Rechenkunst!« In stranka takih računarjev hoče gospodariti z deželno blagajno?

Iz ljubljanske škofije. Premeščeni so bili č. gg. Ivan Zabukovec, župnik v Zgornjem Tuhinju, kot župni upravitelj na Jesenice; Valentin Sitar, kapelan v Sent-Janžu, v Smarje; Josip Podlipnik z Dol pri Litiji v St. Janž. — Stalni pokoj je dovoljen č. gg. Valentinu Aljančiču, župniku na Dobravi pri Kropi; Janezu Saferju, župniku v Dupljah; Vincenciju Vidergarju, beneficijatu pri sv. Trojici pri Moravčah.

Osebnosti. Mesto obolelega dež. odbornika Schafferja je prevzel dela v dež. odboru kot namestnik grof Barbo. Narednik Karol Pristav je postal definitivni uradni sluga pri davkarji v Logatcu. Ondotni uradni sluga Jos Hudeček je premeščen k fin. ravnateljstvu v Ljubljano, Jos. Supan pa odtod k glavnemu carinskemu uradu. Davčni praktikant Frid. Pavlin je premeščen od okr. glavarstva v Kranju k davčni administraciji v Ljubljani.

Iz celovške škofije. Č. gosp. Anton Mikuluš, predmetni župnik pri sv. Lovrencu v Celovcu, je imenovan za župnika v Škoclanju.

Razpisane župnije. Z rokom do 1. maja so razpisane župnije: Dobrava pri Kropi v radovljiški dekaniji, Duplje v kranjski dekaniji, Ihan v moravški dekaniji, Borovec v kočevski dek., Smarje v šmarijski dekaniji.

Kdo dela za »Südmarko«? Iz Celovca: Dne 18. sušca je bil izvoljen nov odbor celovške podružnice »Südmarke«. V odboru je en sam meščan, (tesarski mojster Lerchbaumer), drugi so malone vsi cesarski ali deželni uradniki! Oai, ki živijo od davčnih novcev, katere morajo trdo plačevati tudi Slovenci, vodijo gibanje naperjeno na to, da se uničijo Slovenci!

Tržaške občinske volitve. Slovenskim kandidatom v tržaški okolici je v I. okraju na volivnem shodu v Škednju bil proglašen g. Anton Sancin (Drejač).

— Umrl je predsednik prve hrvatske hranilnice g. Marko grof Kulmer. — **Solstvo v Trstu.** Te dni je izšlo poročilo o stanju ljudske solstva v Trstu. V Trstu in okolici je za šolo godnih otrok 28.762, od teh hodilo v šolo 20.056 otrok,

torej ni hodilo v šolo 8706 otrok, torej polnih 30 odstotkov; na mesto odpada od teh otrok, ki ne hodijo v šolo 24 odstotkov, na okolično pa 50 odstotkov.

— **Dvajsetletnico** praznuje tekoči mesec »Zveza slovenskih posojilnic« v Celju.

— **Iz Celovca.** dne 6. aprila. Za pogorelce v Martinjaku na Kranjskem je nshrta c. kr. koroška dež. vlada v Celovcu 520 K 61 h. — Doslej osemrazredna ljudska šola Uršulinke v Celovcu se razdeli v petrazredno ljudsko in trirazredno meščansko šolo. — Današnja uradna »Celovčanka« ima v slovo odhajajočemu deželnemu predsedniku dolg slavošpev, v katerem proslavlja njegovo delovanje za Koroško. Drugi listi — molče. Baron Freydenegg odide od tu jutri dne 7. aprila na svoja posestva v Neuheimu na Zgornjem Štajerskem. — **Konference** za moške ima te dni v benediktinski cerkvi o. J. Pfistermeister S. J.

— **Cigaretni papirčki na korist »Družbi sv. Cirila in Metoda«** se dobe v Tratu v zalogi g. J. Štoka.

— **Starček zgorel** Iz Celovca. V Preimsu v labudski dolini je hotel 66-letni Jož. Baumgartner udušiti ogenj, ki ga je bil vžgal v gozdu. Pri tem se je ožgal sam tako, da so ga našli na mestu mrtvega.

— **Hrvatske pevске slavnosti** bodo letošnje leto: Dne 31. maja in 1. junija slavi pevsko društvo »Gundalč« v Dubrovniku 10-letnico in blagoslovljenje nove zastave, dne 10. avgusta slavi »Hrvoje« v Mostaru svojo 15-letnico, glavna skupščina zveze hrvatskih pevskih društev pa bo v Bakru dne 15. avgusta.

— **Iz Šmartna pri Kranju.** Nekaj nenavadnega vam moram danes poročati. V tati, katere šteje 2514 duš, od 24. februarja t. l. do danes ni nihče umrl. Kaj podobnega se že od pamtveka ni zgodilo. Ta nenavadni pojav pa spriduje, kako zdrav kraj je dolinica, nad katero se veličastno dvigujeta sv. Jošt in Smarjetna gora s svojim prijaznim C-fiščem. Obe gori sta priljubljeni letoviščarjem domačim in tujim. Že letos sta privabili ob krasnih dnevih mnogo turistov. — Dne 29. marca je odšlo od tukaj kakih 60 mladenčev in mož s trebuhom za krubom v Pinzgau na Tirolsko, kjer delajo pri železnici. Žalostno! Domačini morajo iskati delo na tujem, tujci pa najdejo dosti na kranjskih tleh. — Dne 2. aprila je zadla lepa sreča Rotijo Rajgelj iz Sred Btinja, ko ji je nepričakovano prinesel poštni sel več nakaznic iz Amerike. Dobila je zupuščino po svojem bratu duhovniku v znesku 2720 K 86 h. Srečna dekle! — V izobraževalnem društvu se v štirih zaporednih predavanjih podajajo udom zgodovinski podatki o luteranizmu na Kranjskem v 16. in 17. veku. Po velikonoči na belo nedeljo bode predaval preblag. g. prof. Remec o jetiki. Ker je tvarina jako zanimiva, pričakuje se obilna udeležba. K predavanju imajo vstop prost udje društva in po njih vpeljeni gostje.

— **Židje smeje dr. Stadlerja.** Dunajski židovski list »Die Zeit« je v svoji tedenski prilogi prinesel karikaturu sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja, s katero hoče pokazati, da je v Bosni Kallay zatiran od katoliške cerkve. Tak uspeh dosega naš liberalci s svojo neumnostjo pri židih.

Ljubljanske novice.

Pokopali so danes ob 1/5. uri popoldne realca Friderika Cererja, ki se je ponesrečil v neki jami pri Podutiku.

Izgubil je od Kongresnega trga do Sv. Petra ceste brivec g. Ferkula nekaj pobotnic. Kdor jih je našel, naj jih odda pri g. Ferkulu na Poljanski cesti.

Zapriseganje uslužbencev južne železnice. Poseben vlak z Dunaja do Trsta vozi od včeraj in se ustavi na vsakem inspektoratu, kjer zaprisegajo uslužbence južne železnice. Zraven je tudi generalni inspektor z Dunaja.

Z odra padel Zidar Anton Jevnikar je danes pri uršulinskem samostanu padel z odra ter se tako poškodoval, da so ga od dali v bolnico.

Brat brata ustrelil. Sina cerkovnikovega iz St. Pavla pri Sv. Lenartu Franca Smrekarja 14 let starega, je včeraj v glavo in levo roko zadel 16 letni brat, ko se je igral s puško. Prepeljali so Franca Smrekarja v tukaj. dež. bolnico.

V Ameriko se je včeraj mimo Ljubljane odpeljal okoli 200 Hrvatov.

Z rešilnim vozom. Antona Berceta je včeraj ugriznil konj v Tivolskem gozdu, ko je les nakladal, v desno nogo tako hudo, da so Berceta z rešilnim vozom prepeljali v bolnico.

V bolnico so pripeljali Franc Berganta z Dobrove, ki se je peljal včeraj v Ljubljano in se mu je mej vožnjo konj splašil ter prevrnil voz. Bergant si je zlomil desno nogo.

S ceste. Deterjevemu hlapcu je včeraj ukradel nekdo z voza konjsko odejo. — Včeraj je povozil Viktor Accetto s kolesom

v Komenskega ulicah nekega šolskega učenca.

V mejnarodni panorami je tekoči teden razstavljen vrsta slik iz ampeške doline do kraja Cadore. Slike predstavljajo gorske skupine, posebno snežnike, gorska jezera in znamenite kraje tega dela laskih Tirol, so kakor vedno, dobro pogojene in izvršene strogo po naravi. — O velikonočnih praznikih, od 12. do 18. t. m., bodo pa razstavljeni zopet slike iz večnega Rima. To pot se bo videla cerkev sv. Petra z notranjostjo, del Vatikana ter razne druge cerkve in znamenitosti. — Za prihodnji teden je pa pripravljena, kakor čujemo, Opatija.

Književnost in umetnost.

* **Zgodnje Danice** uredništvo in lastništvo naznanja brainim društvom sledeče: Sl. „Kat. Napredek“ št. Vid ob Zatičini. Prejeli ste pomotoma 2 proizvoda. Priopazujete: »Ali naj eden vrnemo; a vsak hoče list brati?« Odgovor: Ne vračajte. Pošljemo vam pa, če Vaš ljud bere tako rad, več nam vrnjenih števil. Teh nam celo obiluje. Samoumevno se mora nov list marsikam poslati, kjer ga — se ve — ne sprejmeje, torej vrnejo. To isto uđinimo še drugim sl. „bralnim društvom“. Brezplačno, se ve. Naj naporom in troški sklenjena stvar ne pogine. Sos-bno rabljiva je prva „Danica“ ali »papeževa številka«. Prav kakor celoten spehjal je govoreč le samo o Leonu XIII. In te imamo največ. „Danica“ si šteje pač v posebno srečo, da je ta njen prvi list — Leonov, in razširi naj se uprav ta 1. list kakor mogoče daleč.

* **Heautontimorumenos** se imenuje strašen atentat na zdravo človeško pamet, katerega je zagrešil neki Jeranov v »Ljubljanskem Zvonu«. Moč je zašel ves v četrto dimenzijo, kjer se je nekam izgubil. Za zgled tega „modernega“ leposlovja tu en odstavek: „Prav praviš, Kreš mire, nežnopolto Venero kaj rad čam obleti, če je ne osveži žirovna rosa Bacheova — ali kaj slinčnega... Tudi mojo mlado ljubezen je po prvi vročinski noči izpreletela mrzlota — in legla je na bolniško postelj. Ko sem se bil namreč zjutraj prebudil, je ležala moja duša pred menoj, trepetajoč, drgatajoč... Iz brezna med vulgarno in transcendentalno dušo je vzrastel hobot bršljan, opletajoč in prepregajoč zevajočo globel... Po vulgarni duši se je že razpredlo bohotno bičje po vseh razpoklinah in goležih ter poganjale so ponekod cvetice, živobojne, sončate, vonjave... Hobati bršljan pa je iztezal dolge svoje roke nad breznom, in sto in sto prstov je grabilo za transcendentalno dušo, da jo objamejo, oklenejo in privijejo k sebi. Duša pa se je vzpenjala, odmikala in napenjala vse sile, da se ubrani stoterim dolgim prstom. »Zaljubljenih čenč in prismojenih pisem, tega je še treba!« je vzrojila transcendentalna duša. »Pokleknil boš torej pred to žlobudravo devetkelo, ki še ne ve, čemu živi, ki sploh — ne živi!... Ali je to življenje, kali: papkati, čebrnjati in žgoleti pa spančkati?... Tako živi tudi muca na pedi in šoja na orehu!... Pa zarod človeški? — Bak! Za to že skrbi pohotna poulična žlota!... Ljubimska pisma, ha, ha, ha!...“ Transcendentalna duša me je obladala z vso silo, toda vzdrževala se je la z največjim naporom na površju. Neprertrgoma je bahljalo iz globine... čuvstva so silila navzgor.« — Naši »moderni« že itak nimajo mnogo pameti, a kot se vidi, se še na vso moč trudijo, da bi še tisto zatajili, kar jim je še ostalo. »Heautontimorumenos« zdičuje: »Misli vulgarne in transcendentalne duše so igrale po moji glavi slepe miši. Bilo mi je čelarno, da nikdar tega.« Verjamemo. Postalo je »čelarno« tudi nam, ko smo to neumnost brali.

* **Zemljopis Hrvatske**. Napisali Dr. Hranilović i D. Hirc. Vlastitom nakladom pisača. — Tega znamenitega dela je izšel 12. zvezek.

* **Mercur**. Wegweiser für Capitalsanlagen. Mit besonderer Berücksichtigung oesterreichisch ungarischer Wertpapiere. Herausgegeben in der Wechselstuben Actiengesellschaft »Mercur« in Wien. Druck und Verlag der »Steyrermühl«. Ladenpreis 1 K. To brošuro bodo kapitalisti in sploh vsi, ki se bavijo z denarnim prometom, sprejeli z velikim zanimanjem, ker dobe tu na kratko zanesljive informacije o avstrijskih in ogrskih vrednostnih papirjih.

Balkan.

Dne 2. marca je bilo več boj v vohridskem okraju. Turška vojska ima vsled tega 30 mrtvih in ranjenih. Na bolgarski strani so izgube majhne, a padel je znani četovodja Davidov.

Vladi se je naznanilo, da nameravajo revolucionarji več dinamitnih atentatov v Carigradu in v Solunu. Vsa policija je na nogah, da jih prepreči. V Mustafi so aretirali Bolgara, ki je na sumu, da je sokriv atentata na železniški mest. Vest o novem dinamitnem atentatu, ki smo jo prinesli v soboto, se ne potrjuje.

Vesti o vstaškem gibanju. Poleg 16 malazijskih bataljonov »redifov« se bodo mobilizovali še 16 evropskih bataljonov »Hove« iz obseja 3 voja za akcijo proti Albancem v vilajetu Skoplje.

Glasom oficijelnih poročil je bilo proti Albancem, ki so napadli Mitrovico, izpuščenih 270 streliv iz topov.

Vest v oficijoznem srbskem listu »Sloga« da so se napada na Mitrovico udeležili večinoma katoliški Albanci, je popolnoma ne resnična. Voditelji in glavni elementi albanskega gibanja so mohamedani, katerih zadnji sklepi so ravno v prvi vrsti obrnjeni proti krščanskim orožnikom in poljskim čuvajem.

Doli s krinko Turčiji! Iz Carigrada poročajo turški viri, da je porta baje odredila za ukrojenje Arnavtov 33 bataljonov vojske. Ruski list »Novosti« pravi, da ako Turčija ne bode mogla ukrotiti Arnavtov, da bodeta morala to prevzeti Rusija in Avstrija. Sedaj bode Turčija morala pokazati svoje namere. Odločiti se bo morala resno ali za reforme ali za Arnavte. A to ne bo odločno nastopila proti Arnavtom, tedaj bodeta Avstrija in Rusija videli, da se za gibanjem Arnavtov skrivajo turški diplomati.

Večinoma iz srbskih virov prihajajo zadnji čas v razne liste poročila, ki hočejo vso odgovornost za nemire na Balkanu zvrniti na katoliške redovnike, češ, ti so krivi, da se kristijani in mohamedanci ne morejo. Na tem seveda ni nič resnice, kajti redovniki nikogar ne hujskajo, v Makedoniji sploh katoliških redovnikov skoro ni, pač pa mnogo pravoslavnih in judov, kateri vsi enako trpe pod turškimi neradi. V vilajetu Skoplje so voditelji Albancev vsi mohamedanci, in zadnji njihovi naklepi so naperjeni vsi proti kristijanom.

V drinopoljskem vilajetu se množe vstaške čete. Iz Carigrada in okolice pošlje sultan tje več vojaških praporov.

Makedonski odbori delujejo na tihem dalje. Vlade in prebivalstva sploh se je polastil velik nemir, ker so razširjene govornice, da nameravajo revolucionarji prihodnje dni uprizoriti nekaj nepričakovanega.

Kotiček za liberalce.

»Čuvaj ob Adriji« se v »Eti-nosti« seveda zopet repenčijo nad »Sloven-cem«. Naša tolažba je ta, da »Edinost« že davno ni več glasilo vseh narodnih tržaskih Slovencev, ampak jo bolj premišljeni močje že odločno obsojajo. Glede našega zadnjega poročila o Riemanju pravi »Elinost«, da je — izmišljeno. Neroden izgovor. Ko bi zares kaj izmišljenega poročali, bi »Edinost« vpila, kot bi jo kdo na meh drl, ne pa tako mimogrede rekla, da je izmišljeno. Prijeli smo jo, zakaj molči o narodnem izdajstvu liberalne stranke. Na to istotako nerodno odgovarja, da je »njemu, ki je bolj oddaljen od pozorišča, težko ustvariti si jasno sliko«. Tako piše o liberalcih. O »klerikalcih« pa ima »Edinost« vedno »jasno sliko«, seveda vedno — negativ, na katerem je črno, kar bi imelo biti belo. Zapomnili si bomo to »oddaljenost od pozorišča«, kadar se gre za liberalna izdajstva! Z žlobnostjo stare ženske pa se zaganja »Edinost« v nas, češ da se mi vežemo z Nemci! To je infamno! Isti hip, ko se izgovarja z »oddaljenostjo od pozorišča«, hoče pri nas videti celo stvari, ki jih ni. Naša stranka si je ohranila vedno čist naroden prapor, in ravno od naše stranke bi se lahko »čuvaj ob Adriji« učili, kako verski element, združen s socialno idejo ustvarja močno ljudsko stranko, katera bi bila tudi v Trstu krvavo potrebna. »Edinost« pa v temelju razdira še tisto slovo, ki je bila doslej. Svoje ime naj zbrise »Edinost« z naslova in vanj napiše: »Needinost in razkol«! Mi ljudstvo zedinjamo. (seveda brez liberalnih izdajic, ki k ljudstvu ne spadajo). »Edinost« pa ima svoje veselje nad tem, da uboje tržasko Slovence žene v medsebojen boj, ki jim bo vzel delavnost in energijo za cela desetletja, ako se to pogubno delovanje ne ustavi. Glede »vladne« politike pa naj »Edinost« molči, drugače povemo mi, kako je ravno »vladna« politika v »Edinosti« zakrivila zadnji politični razpor zaradi volitev.

Toleranca... »Edinost« piše: »Če hočeno biti pametno odločni, moramo biti močni; če hočemo biti močni, moramo zbirati svoje moči, moramo gledati, da bo delovanje naših zastopnikov koncentrirano; a če hočemo to, morajo biti vsaj poslanci na Dunaju tolerantni toliko nasproti osebam. Brez take tolerance ostaja vse klicanje na skrajno odločnost — le prazna fraza«. »Edinost« se očitno mudi nam in našim poslancem priporočati tolerantnost. Nam se zdi, da je na naši strani še preveč tolerantnosti napram dr. Tavčarjevim izbruhom proti našim poslancem in posebno proti dr. Susterskiču. Lepa narodna in protivladna odločnost bi bila mej našimi poslanci, ako bi se klonili pred »Narodovimi« psovkami in jih mirno požirali ter mižali, ko liberalci ba-

rantajo z nasprotniki za slovenske interese. Kadar bo na Dunaju mej jugoslovanskimi poslanci taka tolerantnost, da bodo kaj takega mirno prenašali, potem bodo jugoslovanski poslanci tako brez glave, kakor so izvestni tržaski politiki. O slogi naj »Elinost« molči, dokler dela sama največjo zgago doma in razdira s'ogo tržaskih Slovencev s tem, da jih žene v razkol.

Liberalna občutljivost. Naša sobotna notica »Liberalce se poganja za častjo«, je črnovrške liberalce zelo spekla. Črnovrški »ministri« so letali po hišah, kakor ljubljanski policaji za konfisciranim »Sloven-cem«. Celu pri gospodu župniku so si ga izprosili, da bi zatrl vse izvide. Črnovrške liberalce smo samo pošegetali z drobno šibico, na je že zašumelo v liberalnem taboru. Radovedni smo, kaj še le bo, kadar homo poročali o liberalnih podlestih, o katerih se niti »Narodu« se sanjalo ni, da bi jih bil podtaknil kakemu kaplanu. Kaj bi rekli liberalci, če bi poročali o vožnji nekega liberalca od tombole na Colu proti domu, kako je na vozu prosil, da bi ne zvedela njegova žena? Kako bi liberalci stekali, če bi res s kolom udarili po njih, ko jih je že naša majhna sobotna notica tako zasrbela. Čudno je, da so liberalci v zadnjem času postali tako občutljivi, ko so vendar v prejšnjih časih tolikokrat imeli priliko, pred sodiščem se poganjati za čast, pa se niso. Liberalci ne poznajo pregovora: »Kar nočeš, da bi ti drugi storili, tega tudi ti drugim ne stori!«, zato lažejo o svojih nasprotnikih, kakor bi imeli za to patent. Mi smo le radovedni, koliko bi n. pr. dobil zapora liberalni črnovrški dopisnik, ki maže po »Narodu« o duhovnikih, in bi se pokazal izza širokega netržljivega Tavčarjevega hrbita in bi se s svojim polnim imenom podpisal pod svoje laž?

izpred sodišča.

Meso od konfederca. Trgovec z mesom, perutnino itd. K Dolencu, prej v Celovcu, pozneje v Beljaku, je pisal konfederu M. Saletingerju v Radgoni, naj mu pošlje meso in slanino od crknjenih svinj. S. je oddal pismo okr. glavarstvu, to drž. pravdnitvu in tako je Dolencu prišel pred celovško dež. sodišče, kjer so mu prisodili kot pisateljsko nagrado za pisanje takih pismov 3 tedne ostrega zapora.

Dvoboje Pallich-Lenasst. Iz Gorice se poroča: Državno pravdnitvo je pričelo preiskavo proti gosp. Pallichu zaradi zločina napovedanega dvoboja v smislu § 158. k. z.

Od ptujske sodnije. C. k. r. okr. sodnji v Ptui izročili se Jurija Wigera in Leopolda Petka iz mestnega in Drstelskega vrha, ker sta v preteklem letu neko potujočo družino (moža in ženo) katera je prenočevala na škednju posestnika Potočnika, ob polnoči z nožem hotela napasti. Napadena sta začela kričati, na kar sta omenjena zločinca zbežala. Ker pa jih niso poznali, se je še le sedaj posrečilo ju dobiti in zapreti. — Dalje so zaprli znanega nevarnega tata Jožefa Gomza iz Grajskega vrha, ker je Jakobu Kolarču iz istega kraja žugal z ubojem. — Lorenc Felnoga, viničar v Janževem vrhu, je svojo ženo nečloveško pretepel, in ji žugal, da jo ubije. Tudi njega so izročili ptujski sodniji.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Vse svojece zastrupiti je hotela kmetica Marta Bečarović iz Tupunara v Bosni, ker se nikakor ni mogla strinjati z njimi. Salenila je namreč, da zastrupi vse, ki so jej na poti. Ali ta namen se jej ni posrečil. En otrok je bil opazil, kako je nekaj zamešala v testo za kruh, in je povedal to drugim domačim, ki so Marto izročili orožnikom. — Nesreča pri naboru. Pri naboru v Stanislavu se je podrl hodnik, na katerem so stali fantje, došli na nabor. V globočino je padlo nad sto nabornikov, ki so deloma lahko, deloma težko ranjeni. — 128 milijonov mark posojila hoče vzeti berlinska mestna uprava za zgradbo novih stavb. Vlada za to ne da dovoljenja. — Gledališče pogorelo je v Lille. Ožen je pojavil pol ure po predstavi. — V češki posojilnici v Hrubšici so zasledili nedostatek 600.000 kron, ki je nastal vsled ponesrečenih spekulacij. — Zopet je odšel v Ameriko dunajski vseučiliški profesor dr. Lorenz. Pozvan je zopet v Ameriko k neki operaciji. — Vreme. Včeraj je na Dunaju snežilo, na kar je pričela padati toča. V Inostu je včeraj ves dan snežilo. — Demonstracija v gledališču so priredili Čubi v Budjejevicah pri igri »Ceh v Ameriki«. — Odkrita zarota. V Petrogradu so odkrili novo zaroto proti življenju dveh ministrov. — Defraudant se je ustrelil. V mestni blagajni v Velikem Kostelecu na Češkem se je vršila včeraj skratracija blagajne. Mej skratracijo se je ustrelil mestni blagajnik Kozak, ki je

poneveril večjo svoto denarja. — Skladatelj Mascagni je odpotoval iz Amerike. — Vulkan na Češkem? V Mostah na Češkem se mudi znani geolog profesor Suess. Na Spitzbergu, ki je od Most oddaljen četrte ure, so se pojavili vulkanični izbruhi. — Košutov spomenik. Ogrska neodvisna stranka namerava opustiti obstrukcijo, ako ji vlada dovoli postaviti Košutu spomenik v Budimpešti. — Stavkujočim stavcem v Rimu je vlada prepovedala vse shode. Tudi pekovski pomočniki se bodo pridružili stavcem. — Sveti oče je včeraj sprejel v avdienci 23 nemških časnika. — Mlad morilec. V Przemslu je enajstletni deček Rolnik v prepiru zaklal svojega 18 let starega tovariša. — Radi ponarejanja denarja so aretirali na Reki sodniškega diurnista Pillipha.

Sveti oče — krstni boter. Pariški »Journal« piše, da je bilo na dan papeževga jubileja v Rimu rojenih 39 otrok, izmed katerih je izbral sveti oče dva dečka in eno deklico, katerim je bil v spomin svojega jubileja krstni boter. Sveti krst se je vršil v cerkvi sv. Petra.

Narodno gospodarstvo.

Gospodarsko zvezo

kritizira po svoje Lapajnetova »Slovenska zadruga«, katera stoji vseskozi na staljšču omejene zavisti. Nad »Letopisom« se jezi, da je knjiga predebela, zraven pa zopet toži, da je v njej premalo pouka. Na poulično liberalno stališče se postavlja ta list z infamnim napadom na uradnike »Gospodarske zveze«. Naravnost smešno je, če Lapajnetov list odreka načelstvu »Gospodarske zveze« zadrugnega duha. Zmlevid »Letopisa« vendar imponira celo tako borniranemu kritiku. Iz vsega se vidi, da razvoj »Gospodarske zveze« sicer ni več gospodom pri »Zadrugi«, vendar se bodo morali tudi temu privaditi.

Darovi.

II. Izkaz.

Ljutomer svojemu »Sokolu«!

Na napade in grožnje po nemških časnikih zoper »Murskega Sokola« je dal Ljutomer sijajen odgovor: nabrali so ljutomerski narodnjaki za svoje najmlajše in že sedaj jako priljubljeno društvo 561 K 50 vin. V zbirki se nadaljuje. Tudi naši zavedni kmečki fantje in naša narodna dekleta so sklenili za »Sokola« nabirati. Živela narodna zaveza in požrtvovalnost, živeli »Sokolu« naklonjeni rodoljubi, živel »Murski Sokol«! K zbirki so pripeli: po 50 kron: gg. Ivan Kukovec, dr. Karol Grossmann, 25 kron: gospe Matilda Grossmann, Mica Chloupek; 20 kron: gospa Nna Ivančič, gg. Franc Seršen, Martin Cagran, Franc Sever, Anton Srabočan, Viktor Kukovec; 15 kron: gosp. Alojz Vršič; 14 kron: gosp. kontrolor Alojz Belšak; 10 kron: gg. Janko Karba, Hrabroslav Vrabelj, Fr. Schneider, J. Kaučič, M. Kocuvan, Janez Vaupotič; 8 kron: gospa Marija Seršen; 5 kron: gg. Gabriel Postružnik, gđd. E. Razlag, Janko Murecker, gospa Ivana Schneider, Ludvik Babnik, J. Bozina, Alojz Rajh ml., Franc Repič, Anton Misja star., Miroslav Kniepeis, A. Heric, A. Osterc, Fran Bohinec st., Dragica Grossmann, Danica Chloupek, Drage Chloupek, Neimenovana, katere mož mra »tudi Nemec« biti; 4 K: gg. župnik Peter Skuhala, dr. Ivan Farkas, Alojz Rajh st., Ant. Božič; 3 K: gospa Matilda Mihalič, gđna Wessner, Vaupotič, gg. J. Robič, Josip Velnar, Franc Seršen ml., Vinko Vauda, J. Cebiš; 2 kroni: gg. Viljem Schneider, Jakob Rajh, J. N. Kociper, Milan Vršič, Alojz Seršen, Fr. Magdič, J. Bračko, Ivan Razlag, J. Poklar, gđd. Petovar, J. Cimerman, Adolf Misja, J. Munda, Ivan Rajh, Fr. Slavič, Ivan Skrgot, Janez Crček, J. Kolarč, Martin Vrabelj, Jož. Vršič, gđd. Martina Mehora, J. Dijak star., J. Slana, Josip Karba, Lovro Slana; 1 krona: gg. Jakob Volovec, J. Lassbacher, J. Tomažič, J. Maurič, F. Vogrinec, Josip Sever, Josip Čepin, Josip Miller, Al. Mihelič, Janko Dijak ml., Franc Seršen star, Alojz Skuhala, Anton Heric, Ivan Kramberger, Marko Belec, Josip Slekovec, Jože Rožman, Matija Skerlec; 50 vin.: g. Martin Karba. Skupaj 561 K 50 vin. Dalje so poslali: Gosp. Rožmann z gospo iz Veržeja 10 kron, g. notar Detiček iz Celja 5 kron, gosp. Pelc v Polcah 2 K, gđna Zefina Jureš iz Borec 5 K, g. Vrbnjak od Sv. Miklavža 3 K, g. kaplan Janžekovič 3 K, g. nadučitelj Salamun od Sv. Miklavža 2 K, blag. g. dvorni svetnik Miroslav Ploj z Dunaja 30 K, g. Zadravec iz Središča 5 K, g. župnik Osenjak od Sv. Petra pri Radgoni 4 K, g. Škerlec od

Sv. Tomaža 3 K. g. notar Oton Ploj iz Gornje Radgone 5 K, blag. gosp. sekcijski svetnik dr. Janko Babnik z Dunaja 20 K, poslanec g. Janez Rožkar od Sv. Jurija v Slovenskih goricah nabral 17 K, g. Fran Hrašovec, c. kr. sodnik v p. iz Gradca 10 kron. Skupaj 129 K. K temu zbirka v Ljutomeru 561 K 50 vinar. I. izkaz 456 K 32 v. Skupaj 1146 K 82 v.

Društva.
(»Glasbeni Matici«) je daroval neimenovan denarni zavod znatni znesek štiristo kron. Najiskrenejša zahvala!

Telefonska in brzojavna poročila.

Maribor, 7. aprila. V zapor tukajšnjega okrajnega sodišča so pripeljali viničarko Hart od sv. Urbana, ki je našla in si prisvojila 410 K, katere je izgubil pismonoša Jožef Štok, ki se je radi tega v Ljubljani ustrelil.

Dunaj, 7. aprila. Zastopniki vseh treh društev poštinih uradnikov so bili pri trgovskem ministru v zadevi počitniških dopustov. Minister je obljubil, da bo storil kar bode mogel, da ugodijo želji poštinih uradnikov.

Dunaj, 7. aprila. Na shodu srednješolskih profesorjev se je sprejel predlog, naj se prosi vlado, da aktivitetno doklado uvrsti v penzijo.

Zader, 7. aprila. Sem je došla k grško-iztočnemu episkopu dr. Milašu deputacija iz Rimanj.

Zagreb, 7. aprila. Nemški časnikar Oton Weiss je izgnan iz Zagreba radi poročanja o zadnjih demonstracijah.

Belgrad, 7. aprila. O demonstracijah se še poroča, da so demonstrantje napadli tudi uredništva vladi prijaznih listov. Demonstrantje so znosili na cesto časopise in jih sežgali. Vojaštvo je streljalo na demonstrante. Pet oseb je ustreljenih, 16 ranjenih.

Sofija, 7. aprila. Načelnik generalnega štaba Iliev je prosil za dopust in odpotoval v inozemstvo. Nadomešča ga general Dimitrijevič.

Sofija, 7. aprila. Čuje se, da se v Makedoniji pripravljajo velika presenečenja, ki se vsak dan pričakujejo.

Carigrad, 7. aprila. Položaj v Mitrovici ranjenega ruskega konzula Ščerbina je vedno resnejši.

Solum, 7. aprila. Oclasti so prepovedale prebivalcem nositi pri sebi orožje.

Petrograd, 7. aprila. Za proslavo dvestoletnice Petrograda je občinski svet dovolil 200.000 rubljev, ki se porabijo za sprejem gostov. K slavnosti bodo povabljeni župani vseh večjih ruskih mest in uglednejših glavnih evropskih mest in raznih drugih slovanskih mest. Čuje se tudi, da se udeležijo slavnosti srbski kralj, bolgarski knez in črnogorski knez.

Petrograd, 7. aprila. Laška vlada je odklonila izročitev v Italiji aretirane Rusa Götza.

Baden, 7. aprila. Tu je umrl najstarejši gledališki igralec v Avstriji Iv. pl. Klobušicky v 76 letu svoje dobe.

London, 7. apr. Listi poročajo, da se bodo jeseni sešli v Kodanju ruski car, angleški kralj in nemški cesar.

London, 7. aprila. »Standard« poroča, da so v Ipeku zbrane množice Albancev, ki hočejo udreti v Sandžak in Novibazar.

London, 7. aprila. V okraju Cranborne bo v četrtek hud volivni boj. Pri dopolnilni volitvi v angleški parlament kandidira proti vladnemu kandidatu Anglež Lavson, ki ima v programu zopetno ustanovitev burskih republik.

— **40.000 kron** znesle glavni dobiček loterije za sobe grevnice. Opozorimo, da je žrebanje nepreklicno 23. aprila 1903 in da se vsi dobitki izplačajo v gotovini po odbitih 10% zneska.

— **Občeznano dajo Mautnerjeva napojena semena za krmisko repo najobilnejši pridelek.** Prav tako izvrstna in nepresežna so tudi Mautnerjeva zelenjadna in cvetlična semena.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi.	Nebo	Padačina v 24 urah, v mm.
6	9. zveč.	737.1	6.2	sl. svzh.	jasno	0.0
7	9. jut.	738.0	—0.6	sl. svzh.	jasno	
7	12. popol.	733.2	12.2	sl. jizah.		

Srednja večerajsja temperatura 6.6° normale, 7.9°.

Dunajska borza
dné 7. aprila.

Skupni državni dolg v notah	100.75
Skupni državni dolg v srebru	100.60
Avstrijska zlata renta 4%	121.85
Avstrijska krona renta 4%	101.20
Ogerska zlata renta 4%	121.55
Ogerska krona renta 4%	59.55
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gld.	15.99
Kreditne delnice, 180 gld.	673.50
London vista	23.85
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116.95
20 mark	23.40
20 frankov (napoleonor)	19.06
Italijanski bankovci	95.35
C. kr. cekini	11.29

Žitne cene
dné 7. aprila 1903.
(Termin.)

Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.

Pšenica za spomlad	K 7.68 do 7.69
Rž za spomlad	6.96 „ 7.7
Oves za pomlad	6.26 „ 6.27

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 7.55 do 7.56
„ „ maj	7.46 „ 7.47
„ „ oktober	7.46 „ 7.47
Rž za april	6.8 „ 6.89
Rž za oktober	6.38 „ 6.40
Oves za april	6.01 „ 6.02
Koruzza za maj	6.04 „ 6.05
Koruzza za julij	6.10 „ 6.11

Dunajski trg.
(Efektiv.)

Pšenica banaška	K 7.75 do 8.45
Rž južne železnice	6.50 „ 7.7
Ječmen	6.40 „ 7.40
„ ob Tisi	6.40 „ 7.75
Koruzza ogerska	6.70 „ 7.7
Cinkvant stari	7.25 „ 7.60
„ novi	„ „
Oves srednji	6.35 „ 7.55

Vlastelinstvo Hijacintjevo v Hrvatskoj prodaja lastno

slivovko in tropinovca po nizkih cenah.

Uzoreci se pošiljajo zastonj.
Naslov: Hijacintjevo pri Krapini. 664 1—1

Hiša z gostilno

v bližini mesta Celja je radi bolehnosti gospodarjev pod jako ugodnimi pogoji

na prodaj.

Pri hiši je tudi kegljišče in trije vrti, pripravna je tudi za mesarijo ali za vsako drugo obrt, tudi je več lepih sob za poletne goste in tuje ter leži v bližini petih tovarn. Več pov. iz prijaznosti uredništvo »Slovencev«. 465 6—1

Praška in graška velikonočna šunka goriška pinca, ob postnih dneh raznotere sveže morske ribe

409 3—3 so dobiti pri
J. C. PRAUNSEISS v Ljubljani,
trgovina z delikatesami in kranjskimi klobasami.

Žrebanje nepreklicno
23. aprila 1903.

Glavni dobiček
Kron 40.000 Kron

Srečke za sobe grevnice
po 1 krono

priporoča
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo v gotovini po odšteti 10% zneska.

Vabilo
na
redni občni zbor
posojilnice na Slapu
pri Vipavi
registr. zadruga z neomejeno zavezo,
kateri se bo vršil
dné 16. aprila popoldne ob 3. uri
v posojilnični pisarni v Vipavi

○ ○
VSPORED:

1. Poročilo načelstva.
2. Prememba pravil.
3. Olobrt letnega računa in razdelitev črta dobička.
4. Privoljenje remuneracije načelstvu in nadzorstvu.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Razni nasveti in predlogi.

Ako ne bude ob napominani uri zastopano zadostno število uplanih deležev, vršil se bode pol ure pozneje drugi občni zbor na istem mestu, z istim dnevnim redom, kateri sme v smislu § 35 zadrugnih pravil brez ozira na število zastopanih deležev veljavno sklepati

Odbor.

VABILO
na
redni občni zbor
hranilnice in posojilnice v Domžalah
registrov. zadruga z neomejeno zav.
kateri se bo vršil
dné 19. aprila 1903
popoldne po litanijah v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Letno poročilo.
2. Potrjenje računa za leto 1902.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

Odbor.

Biškote Ciril-Methodove
454 prodaje 4—1
g. Gregor Zamejic, Gradišče 10.

Dobro izurjenega krojaškega pomočnika
== takoj sprejme ==
Janez Ogrinc
krojaški mojster 4:2 2 1
Ponova vas št. 46, pošta Grosuplje.

Med. univ.
Dr. IVAN ZAJEC
ordinira od 1—3 ure pop.
Sv. Petra cesta št. 101.
(križišče električne železnice).

„Pri solncu“

Priporočam prečast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo najboljših in najočnejih

umetnih cvetlic, šopkov in vencev
za cerkveno in domačo porabo.

Istotam so v zalogi: vse potrebščine za krojače in šivilje; dalje rokavice in nogavice najboljših vrst, različne srajce kakor tudi velika izbira nagrobnih vencev in trakov z napisom; dobijo se tudi najboljše vrste peče (abtahi).
Vezanje cvetlic in šopkov točno in po najnižjih cenah. 653 6—1
Za obila naročila se priporoča

Preč. gg. novomašniki znižane cene!
Katinka Widmayer
„pri solncu“ za vodó v mestni palači.
za vodó.

Nakup in prodaja
vsa vrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strubelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.
134 181